

FRØYA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Formannskapet:

Møtested: Frøya kommune, Kommunestyresalen	Møtedato: 11.09.2023	Møtetid: 12:00 - 15:00	Av utvalgets medlemmer møtte 7 av 7
Fra og med sak:	115/23		
Til og med sak:	126/23		

Faste representanter i Formannskapet i perioden 2019-2023

<u>H/Pp:</u> Kristin Strømskag <u>Sp/V/Frp</u> Knut Arne Strømøy Lene Dahlø Skarsvåg Arvid Hammernes	<u>Ap:</u> Billy Fredagsvik Geir Egil Meland	<u>R/Sv:</u> Dordi Hammer
---	---	-------------------------------------

Faste representanter med forfall:

<u>H/Pp:</u> <u>Sp/V/Frp</u> Lene Dahlø Skarsvåg	<u>Ap:</u>	<u>R/Sv:</u>
--	-------------------	---------------------

Vararepresentanter som møtte:

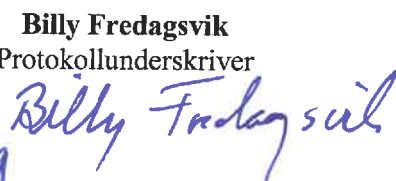
<u>H/Pp:</u> <u>Sp/V/Frp</u> Aleksander Søreng	<u>Ap:</u>	<u>R/Sv:</u>
--	-------------------	---------------------

Merknader:

1. Orientering fra NAV v/Elin Reppe
2. Innkalling med sakliste med tilleggssak ble enstemmig godkjent.

Underskrift:

Kristin Furunes Strømskag
Ordfører

Billy Fredagsvik
Protokollunderskriver

Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

HOVEDUTSKRIFT

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 11.09.2023

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr. Innhold
115/23	23/1763 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 21.08.23
116/23	23/1764 REFERATSAKER
117/23	23/1745 AVTALE OM SAMARBEID MELLOM FRØYA KOMMUNE OG ØYREKKA FOLKEHØYSKOLE
118/23	23/1708 INNDEKKING AV PREMIEAVVIKET FOR 2022
119/23	23/885 HØRING - NOU 2023: 9 GENERALISTKOMMUNESYSTEMET
120/23	23/1491 UTDELING AV KS-NÅL
121/23	23/1574 KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2023 - BONENG VILLSAU V/HANS KRISTIAN WERKLAND
122/23	23/1630 KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2023 - FRØYA NÆRINGS-PARK
123/23	23/1632 KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2023 - MARTIN LARSEN
124/23	23/1762 KOMMUNEDIREKTØRENS ORIENTERING
125/23	23/1761 ORDFØRERS ORIENTERING
126/23	23/1752 SLETRINGEN FYR 100 ÅR

115/23

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 21.08.23

Vedtak:

Protokoll fra møte 21.08.23 godkjennes som framlagt.

Enstemmig.

Innstilling:

Protokoll fra møte 21.08.23 godkjennes som framlagt.

116/23

REFERATSAKER

Vedtak:

Referatene tas til orientering.

Enstemmig.

Innstilling:

Referatene tas til orientering.

117/23

AVTALE OM SAMARBEID MELLOM FRØYA KOMMUNE OG ØYREKKA FOLKEHØYSKOLE

Vedtak:

Kommunestyret vedtar følgende:

1. Frøya kommune inngår avtale om samarbeid med Øyrekka Folkehøyskole (ØFHS) for å gi muligheten til ungdommer i Frøya kommune til å delta i et årskurs ved skolen.
2. Frøya kommune kjøper inntil 3 elevplasser ved ØFHS for det kommende skoleåret for ungdommer folkeregistrert i Frøya kommune.
3. Kommunedirektøren evaluerer avtalen etter skoleårets slutt for å vurdere resultatene og eventuelt justere denne for fremtidige år. Evalueringsrapporten legges frem for FSK
4. Tiltaket innarbeides i budsjett for 2024.

Enstemmig.

Innstilling:

Kommunestyret vedtar følgende:

1. Frøya kommune inngår avtale om samarbeid med Øyrekka Folkehøgskole (ØFHS) for å gi muligheten til ungdommer i Frøya kommune til å delta i et årskurs ved skolen.
2. Frøya kommune kjøper inntil 3 elevplasser ved ØFHS for det kommende skoleåret for ungdommer folkeregistrert i Frøya kommune.
3. Kommunedirektøren evaluerer avtalen etter skoleårets slutt for å vurdere resultatene og eventuelt justere denne for fremtidige år. Evalueringsrapporten legges frem for FSK
4. Tiltaket innarbeides i budsjett for 2024.

118/23

INNDEKKING AV PREMIEAVVIKET FOR 2022**Vedtak:**

Premieavvik fra 2022 foreslås å dekke fra disposisjonsfond ved følgende budsjettmessige endringer:

D	10907.1100.171	Premieavvik KLP	Kr. 10.922.950
D	10997.1100.171	Arbeidsgiver avg. Premieavvik KLP	Kr. 699.069
K	10908.1100.171	Premieavvik SPK	Kr. 248.036
K	10998.1100.171	Arbeidsgiver avg. Premieavvik SPK	Kr. 15.874
K	19400.9000.880	Bruk av disposisjonsfond	Kr. 11.358.109

Enstemmig.

Innstilling:

Premieavvik fra 2022 foreslås å dekke fra disposisjonsfond ved følgende budsjettmessige endringer:

D	10907.1100.171	Premieavvik KLP	Kr. 10.922.950
D	10997.1100.171	Arbeidsgiver avg. Premieavvik KLP	Kr. 699.069
K	10908.1100.171	Premieavvik SPK	Kr. 248.036
K	10998.1100.171	Arbeidsgiver avg. Premieavvik SPK	Kr. 15.874
K	19400.9000.880	Bruk av disposisjonsfond	Kr. 11.358.109

119/23

HØRING - NOU 2023: 9 GENERALISTKOMMUNESYSTEMET**Vedtak:**

1. Frøya kommune tilrår at generalistkommunesystemet videreføres.
2. Frøya kommune er enige med mindretallet i punkt 1 i generalistkommuneutvalgets vurdering.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

Formannskapetets behandling i møte 12.09.23:

Følgende forslag tillegg i vedtak ble fremmet av Knut Arne Strømøy:

2. Frøya kommune er enige med mindretallet i punkt 1 i generalistkommuneutvalgets vurdering.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer *avgitt av Frp, H og V.*

Innstilling:

Frøya kommune tilrår at generalistkommunesystemet videreføres.

120/23

UTDELING AV KS-NÅL

1. Frøya kommune ønsker å tildele KS hedersmerke for 2023 til følgende personer:

- **Brynhild Sandvik**
- **Ragni Blindheim**
- **Eva Selnes**
- **Bente Åsveig Selnes**
- **Helene Ervik**
- **Toril Ervik Rabben**
- **Karin Elise Blomsø**
- **Elin Ollise Nordheim Inderø**
- **Grete Anita Korsbø Lund**

2. Kommunedirektøren ivaretar søkerprosessen ihht til retningslinjene hos KS. 3. Uttdeling skjer i Formannskapet 05.12.23.

Enstemmig.

Innstilling:

1. Frøya kommune ønsker å tildele KS hedersmerke for 2023 til følgende personer:

- **Brynhild Sandvik**
- **Ragni Blindheim**
- **Eva Selnes**
- **Bente Åsveig Selnes**
- **Helene Ervik**
- **Toril Ervik Rabben**
- **Karin Elise Blomsø**
- **Elin Ollise Nordheim Inderø**
- **Grete Anita Korsbø Lund**

2. Kommunedirektøren ivaretar søkerprosessen ihht til retningslinjene hos KS. 3. Uttdeling skjer i Formannskapet 05.12.23.

121/23

KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2023 - BONENG VILLSAU V/HANS KRISTIAN WERKLAND

Vedtak:

Det tildeles ikke et tilskudd til «Boneng villsau» for innkjøp av traktor med utstyr.

Vedtatt med 4 mot 2 stemmer.

Formannskapetets behandling i møte 12.09.23:

Rep. Aleksander Søreng ba om vurdering av sin habilitet da han er far til søker.

Rep. Aleksander Søreng ble enstemmig vurdert inhabil.

Følgende forslag til nytt vedtak ble fremmet av Ap:

Det innvilges ett tilskudd på kr 150 000,- til Hans Kristian Werkland.

I vedtaket legges inn standard ift. tidligere vedtak.

Falt med 2 mot 4 stemmer *avgitt av H, V, R og Sp*

Innstilling:

Det tildeles ikke et tilskudd til «Boneng villsau» for innkjøp av traktor med utstyr.

122/23

KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2023 - FRØYA NÆRINGSPARK

Vedtak:

- 1. Det tildeles et til et tilskudd på 200.000 kr til Frøya Næringspark til fornyelse av maskinpark for å skape en mer energieffektiv drift.**
- 2. Tilbudet aksepteres ihht kommunens retningslinjer.**

Enstemmig.

Innstilling:

1. Det tildeles et til et tilskudd på 200.000 kr til Frøya Næringspark til fornyelse av maskinpark for å skape en mer energieffektiv drift.
2. Tilbudet aksepteres ihht kommunens retningslinjer.

123/23

KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2023 - MARTIN LARSEN

Vedtak:

Saken utsettes.

Enstemmig.

Formannskapetets behandling i møte 12.09.23:

Følgende omforente forslag til vedtak ble fremmet:

Saken utsettes.

Enstemmig.

Innstilling:

1. Det tildeles et tilskudd på 200.000 kr til Martin Larsen for etablering av firma som utvikle produkter basert på plastavfall.
2. Tilbudet aksepteres ihht til kommunens retningslinjer.

124/23

KOMMUNEDIREKTØRENS ORIENTERING

- Gjennomgang kommunebarometeret (vedlagt)
- Utbetaling - prod. avgift på landbasert havvind (se ref.sak)
- Innbyggerundersøkelse om bærekraft
- Tilvisningsavtaler
- Status ROP
- Tunellrehabiliteringen (se ref.sak)
- Evt andre orienteringer i møtet
- Kjøreplan for valgstyret 11.09 og 12.09 (vedlagt)

125/23

ORDFØRERS ORIENTERING

Aqua-Nor

Åpning chilensk konsulat

Møte med statsråd Aasland i regionrådet

Hotell Frøya - Miljøfyrtårn

Trafikkdag

Revisjon eierskapskontroll Trønderenergi

Møte med styret i AtB

Offisiell åpning Dyrøy ferjeleie

Folkemøte gang- og sykkelvei Nesset

Pride

Styremøte Frøya næringsforum

Møte i øyrådet

Jubileum Sletringen 100 år

Resultat- og utviklingssamtale med kommunedirektør vil avholdes rett etter at møtet er avholdt.

126/23

SLETRINGEN FYR 100 ÅR

Vedtak:

1. Frøya formannskap bevilger kr. 245 500 til gjennomføring av 100 års jubileum av Sletringen fyr.
2. Bevilgningen tas fra reserverte tilleggsbevilgninger. Saldo pr 31.08.23 er på kr. 410 658,-

Enstemmig.

Formannskapets behandling i møte 12.09.23:

Knut Arne Strømøy erklærte seg inhbail, da han sitter i gruppen som jobber med saken.

Innstilling:

1. Frøya formannskap bevilger kr. 245 500 til gjennomføring av 100 års jubileum av Sletringen fyr.
2. Bevilgningen tas fra reserverte tilleggsbevilgninger. Saldo pr 31.08.23 er på kr. 410 658,-

Statens vegvesen

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Fylkets hus
Postboks 2560

7735 STEINKJER

Terje Sundfær

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/telefon:
Inger Lise Johansen / 92602323

Vår referanse:
22/139725-5

Deres referanse:

Vår dato:
06.02.2023

Svar på søknad om etablering av rom som fører til assistert redning

Det vises til brev fra Trøndelag fylkeskommune, datert 23.05.2022, samt oppdatert dokumentasjon 02.01.2023.

Fylkeskommunen søker om tillatelse om å etablere rom som fører til assistert redning (heretter omtalt som tilfluktsrom) i Frøyatunnelen, i forbindelse med at tunnelen skal oppgraderes i henhold til forskriftskrav.

Ifølge tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg, vedlegg I, punkt 2.3.4, skal tilfluktsrom uten utgang som fører til fluktveger til det fri ikke bygges. Samferdselsdepartementet har imidlertid fastslått at Vegdirektoratet kan innvilge unntak fra denne bestemmelsen etter § 11 Unntak for nyskapende teknikk.

Som grunnlag for vurderingen ble det 17.08.2022 avholdt et dialogmøte mellom Vegdirektoratet og Trøndelag Fylkeskommune. I møtet informerte Vegdirektoratet om at vi er positive til å samarbeide med fylkeskommunen om et pilotprosjekt, der erfaringene med etablering og bruk av tilfluktsrom i Frøyatunnelen kan inngå som grunnlag i Vegdirektoratets prosess med å eventuelt endre tunnelsikkerhetsforskriften for riksveg. Som grunnlag for å vurdere søknaden etterspurte vi ytterligere informasjon, deriblant utførte risikoanalyser og foreliggende beredskapsplaner, samt følgende supplerende vurderinger (gjengitt e-post 18.08.22):

- Vurdering av/begrunnelse for at §11 Unntak for nyskapende teknikk er relevant
- Risikoanalyse av de planlagte tilfluktsrommene, der en identifiserer hva som kan gå galt/mulige feilmoder og avbøtende tiltak i design og drift.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfaret 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Vegdirektoratet oppfordret også prosjektet til å bygge videre på beste tilgjengelige kunnskap fra tidligere forskningsprosjekter, med spesielt henblikk til rapportene fra Vegdirektoratets FoU-prosjekt «Sikkerhetsstyring i Vegtunneler» (2020).

Vegdirektoratet har siden dette hatt god dialog med fylkeskommunen, og har blant annet stilt med deltagere i møte for den forespurte risikoanalysen, og gitt omfattende tilbakemeldinger på utkastet til analyserapport.

Vegdirektoratet mottok 02.01.2023 oppdatert risikoanalyserapport og funksjonsbeskrivelse av tilfluktsrommene, som er å anse som oppdatert søknad.

Vegdirektoratet konkluderer med at søknaden innvilges og at vi ønsker å inngå et samarbeid med fylkeskommunen. Vi har fortsatt noen bemerkninger til grunnlaget, men vurderer det som hensiktsmessig at Fylkeskommunen i samråd med Vegdirektoratet jobber videre med å svare ut disse. Under følger en kort oppsummering av Vegdirektoratets vurderinger:

Vegdirektoratets vurdering av funksjonsbeskrivelsen:

- Funksjonsbeskrivelsen gir en god oversikt over de planlagte tilfluktsrommene, men kunne med mer utfyllende. Generelt savner vi en begrunnelse for valgene som er gjort, for eksempel med referanse til risikoanalysen, tidligere forskningsprosjekter osv. Det er også noen elementer som ikke adresseres, deriblant plassering og avstand mellom rommene og premisser i form av operasjonelle prosedyrer og drift og vedlikehold.
- Vi savner fortsatt en mer konkret beskrivelse av hva som gjør at vilkårene for unntak etter § 11 Nyskapende teknikk gjelder. Det er et godt utgangspunkt at det nyskapende forstås å ligge i kombinasjonen av tilfluktsrom og øvrig utrustning/prosedyrer, men det fremstår fortsatt som uklart hva som faktisk utgjør ny teknologi og hva som bare er nytt for Frøyatunnelen («som etablering av tilfluktsrom i kombinasjon med øvrig forsterkning av sikkerhetsutrustning som for eksempel ny ventilasjon med ny strategi»).

Vi ser det som positivt at fylkeskommunen ønsker å samarbeide med Vegdirektoratet og vil strekke seg langt for å finne løsninger sammen innenfor det økonomiske handlingsrommet. Vegdirektoratet er tilgjengelige for å bidra i det videre arbeidet med argumentasjon rundt nyskapende teknikk, og foreslår ellers at funksjonsbeskrivelsen holdes «levende» i den videre planleggingsprosessen.

Vegdirektoratets vurdering av risikoanalysen:

- Risikoanalysen har blitt revidert etter omfattende tilbakemeldinger fra Vegdirektoratet i løpet av høsten 2022. Den reviderte utgaven representerer en forbedring, men det er fortsatt noen kommentarer som ikke er svart ut. Eksempelvis står det på side 7: «Tiltakene som bygges i Frøyatunnelen følger i utgangspunktet håndbokskravene, dermed skal også krav i tunnelsikkerhetsforskriften være

ivaretatt». Dette har stått i tidligere utgaver av N500, men er fjernet i 2022-utgaven fordi N500 ikke dekker alle krav i tunnelseikkerhetsforskriften. Vi viser spesielt til punkt 1.1.3, Vedlegg I, som gjelder spesielle særtrekk:

- Vi mener fortsatt at rapporten har for mye fokus på å forsvare beslutningen om å etablere tilfluktsrom, fremfor på å identifisere risikoen som tilfluktsrommene tilfører og bruke dette som grunnlag i planleggingen av rommene, med utgangspunkt i risikobildet for denne spesifikke tunnelen. Mange av tiltakene som foreslås er svært vage, og mye ansvar legges på trafikantene. Som et eksempel leser vi: «det er ikke naturlig å gå inn i et tilfluktsrom som ligger rett ved brannstedet. Skulle noen trafikanter likevel gjøre det, må trafikantene selv vurdere om de bør ta seg videre til det neste tilfluktsrommet». Hvilke forutsetninger har trafikantene for å gjøre slike vurderinger? Og hva vil det si at VTS skal «agere korrekt iht. plan slik at trafikanter og nødetater veiledes til kloke handlinger»? I denne sammenhengen savner vi også en vurdering av avstanden mellom tilfluktsrommene som grunnleggende premisse og risikopåvirkende faktor.

Vi ser det ikke som hensiktsmessig å kreve oppretting av disse og andre bemerkninger VD måtte ha til analysen. I stedet oppmuntrer vi til at det jobbes videre med funnene fra risikoanalysen, deriblant å konkretisere, supplere og vurdere tiltak, ettergå premisser og identifisere øvrige risikoer, og at dette brukes aktivt i den videre planleggingsprosessen slik rapporten anbefaler. Dette gjelder spesielt ved utarbeidelse av beredskapsanalyse og –plan, men også i prosjektering og utviklingsaktiviteter, kommunikasjon og opplæring.

Vi bemerker at det knyttes usikkerhet til hvordan en stor brann over lengre tid vil kunne påvirke mennesker som befinner seg i et tilfluktsrom 0–100 m fra brannkilden, og støtter forslaget om å vurdere å håndtere dette med supplerende vurderinger eller simuleringer. Dette vil kunne bidra til å redusere usikkerheten knyttet til det verst tenkelige scenariet at trafikanter blir fanget i tilfluktsrommene, noe som i sin tid førte til at forbudet mot tilfluktsrom ble til. Dersom man bruker nyskapende simuleringsteknologi vil man i tillegg kunne bruke dette som del av argumentasjonen for at vilkåret for unntak etter § 11 Nyskapende teknikk er til stede.

Mer om forbudet mot tilfluktsrom og vilkår for unntak:

Kan Vegdirektoratet gi unntak fra kravet i tunnelseikkerhetsforskriften?

§ 11 gir åpning for at Vegdirektoratet kan gjøre unntak fra kravene i tunnelseikkerhetsforskrift for fylkesveg for å kunne ta i bruk nyskapende sikkerhetsutstyr og prosedyrer. Forutsetningen er at man ved en risikoanalyse kan dokumentere at forskriftens krav til sikkerhetsnivå er oppfylt. Vegdirektoratet tolket opprinnelig at dette ikke gjelder forbudet mot tilfluktsrom uten utgang til det fri, men Samferdselsdepartementet har konstatert at Vegdirektoratet har myndighet til å gi unntak også fra dette kravet. Vegdirektoratet anser listen for å innvilge unntak som høy.

Bakgrunn for kravet det søkes unntak fra

Kravet i tunnelforskriftene om at *tilfluktsrom uten utgang som fører til fluktveger til det fri, skal ikke bygges* ble til som følge av at man hadde negative erfaringer med slike rom under to store tunnelbranner i Europa ved tusenårsskiftet. Studier hevder imidlertid at beslutningen om å forby slike rom ble tatt på feilaktige premisser: rommene var ikke dimensjonert for å tåle hendelsene, og det ble heller ikke tatt i betraktning at flere mennesker reddet livet ved hjelp av slike rom (Jensen et al., 2017).

Vegdirektoratets prosess for evt. å få endret tunnelsikkerhetsforskriften vedrørende tilfluktsrom

Vegdirektoratet mener at tilfluktsrom kan være et hensiktsmessig tiltak for å ivareta selvredningsprinsippet. Dette gjelder især for lange ettløpstunneler der nødutganger med utgang til det fri ikke er et reelt alternativ. Vegdirektoratet mener at et absolutt forbud slik det er i dag ikke er formålstjenlig, og vi har derfor igangsatt en prosess for å eventuelt endre tunnelsikkerhetsforskriftene og eventuelt også EU-direktivet på dette punktet. Dette er bakgrunnen for en søknad til Samferdselsdepartementet, datert 30.10.2020, hvor fire rapporter fra FoU-prosjektet «Sikkerhetsstyring i Vegtunneler» ble vedlagt (Vegdirektoratet, 2020; Jenssen et al. 2017; 2018; 2019). Rapportene støtter opp om at tilfluktsrom kan være et hensiktsmessig og effektivt sikkerhetstiltak for lange ettløpstunneler.

Samferdselsdepartementet støtter initiativet, og oppfatter ESA som positive til å vurdere endringer i direktivet dersom det baseres på solid og uavhengig dokumentasjon. Departementet gir imidlertid uttrykk for at det nåværende kunnskapsgrunnlaget er for svakt, og at dette må styrkes før saken tas videre mot ESA. Vegdirektoratet har derfor igangsatt ytterligere utredninger for å styrke kunnskapsgrunnlaget, og som en del av dette vil et pilotprosjekt gi nyttig innsikt. Vegdirektoratet har allerede, i brev datert 23.05.2022, godkjent etablering av tilfluktsrom for Flekkerøytunnelen som pilotprosjekt. Vi anser det som hensiktsmessig å ha to pilotprosjekter for å utnytte synergieffekter og vurdere effekten av forskjeller i utforming m.m, men presiserer samtidig at vi ikke ønsker å innvilge flere unntak før vi har høstet erfaring fra disse. Vegdirektoratet samarbeider med Universitetet i Stavanger om et forprosjekt, der et av formålene er å konkretisere innholdet i oppfølgende FoU for pilotprosjektene.

Bør det gis unntak fra kravet i tunnelsikkerhetsforskriften i dette tilfellet?

Frøyatunnelen er egnet som pilotprosjekt av flere grunner. Først og fremst er det en gammel tunnel med spesielle særtrekk med tanke på risiko og uten absolutte krav til nødutganger, som gjør at tilfluktsrom kan bidra til å løfte sikkerhetsnivået i tunnelen innenfor realistiske kostnadsrammer.

Likevel mener Vegdirektoratet at det ikke er ukomplisert å ta bruk slike rom i den tro at det «automatisk» bedrer sikkerheten i tunnelen. Så lenge forskriften forbyr tilfluktsrom fordi de ikke er ansett som sikre, ligger bevisbyrden på å demonstrere at de faktisk har en positiv, og ikke negativ, effekt på sikkerheten. Dette må også ses i sammenheng med vilkåret for å gi unntak fra forskriften etter § 11, om at fylkeskommunen ved risikoanalyse må dokumentere at forskriftens krav til sikkerhetsnivå er oppfylt. For alle andre krav innebærer dette å

demonstrere at man ved alternative tiltak oppnår tilsvarende sikkerhet som ved det *påbudet* som unntas, men det er ikke åpenbart hva som utgjør grunnlag for sammenlikning når det dreier seg om å bryte et *forbud*.

Slik Vegdirektoratet ser det gjenstår det for fylkeskommunen å demonstrere at risikoen ved den planlagte løsningen ikke bare er mindre enn ved å *ikke* innføre tilfluktsrom (slik risikoanalysen datert 22.12.2022 gjør), men at minstenivået av sikkerhet ivaretas slik formålsparagrafen krever. Dette vil kreve en prinsipiell refleksjon rundt hva som skal utgjøre referansenivået for en slik vurdering (her kan Vegdirektoratet bistå) og en påfølgende oppdatering av den helhetlige risikoanalysen datert 09.12.2019. Dersom minstenivået av sikkerhetsnivået ikke oppnås, må ytterligere tiltak vurderes.

Vegdirektoratet forutsetter at det legges opp til en prosess for å sikre at tilfluktsrommene vil fungere som tiltenkt i en nødsituasjon. Dette gjelder både utforming av rommene og hvordan rommene skal inngå med andre tekniske, menneskelige og organisatoriske elementer i et system for evakuering. Det gjelder også hvordan rommene skal driftes og vedlikeholdes for å ivareta sin funksjonalitet gjennom levetiden. Løsninger og krav til systemet som helhet må forankres i risikoanalysen og beredskapsanalysen, og disse må oppdateres ved behov. Behov for videre tester, analyser, simuleringer etc. må vurderes.

En forutsetning for at Frøyatunnelen skal brukes som pilotprosjekt, er at Vegdirektoratet involveres i planleggingen og gjennomføringen av prosjektet og at fylkeskommunen forplikter seg til å bidra i Vegdirektoratets arbeid med å styrke kunnskapsgrunnlaget om tilfluktsrom.

Samlet vurdering og konklusjon

Vegdirektoratet har vurdert Trøndelag Fylkeskommunes søknad om unntak fra kravet i tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesveg om at «tilfluktsrom uten utgang som fører til fluktveger til det fri, ikke skal bygges». Vegdirektoratets konklusjon er at søknaden innvilges, med følgende kommentarer:

1. Det skal gis en enda mer utfyllende begrunnelse for at vilkårene for unntak etter § 11 er til stede, inkludert en beskrivelse av hva som utgjør nyskapende teknikk.
2. Det skal, iht. §11, demonstreres ved risikoanalyse at laveste tillatte sikkerhetsnivå er oppfylt ved etablering av tilfluktsrom. Hvis ikke, må ytterligere risikoreduserende tiltak vurderes.
3. Det skal legges opp til en prosess for å sikre at tilfluktsrommene fungerer som tiltenkt i en nødsituasjon, inkludert utforming av rommene og evakueringssystemet de inngår i, samt premisser for drift og vedlikehold i et livsløpsperspektiv. Løsninger og krav skal forankres i risikoanalysen og beredskapsanalysen, og disse må oppdateres ved behov.
4. Vegdirektoratet skal involveres i planleggingen og gjennomføringen av forskningsprosjektet, og fylkeskommunen skal bidra i Vegdirektoratets arbeid for å styrke kunnskapsgrunnlaget for eventuell endring av forskriftene.

5. I forbindelse med godkjenning av tunnelen før byggestart er det viktig med en tett dialog med Vegdirektoratet før detaljprosjekteringen igangsettes. Dette for å sikre at utfordringer som kartlegges i risikoanalysen ivaretas på tilfredsstillende vis.

På grunn av forbudet i tunnelsikkerhetsforskriften stiller ikke dagens vegnormal N500 Vegtunneler krav til en slik løsning som Trøndelag fylkeskommune ønsker å benytte. Vegdirektoratet kommer derfor med noen konkrete anbefalinger i det følgende, basert på beste tilgjengelige kunnskap fra tidligere forskningsprosjekt. Vi må likevel ta forbehold om at ytterligere spørsmål rundt detaljering kan dukke opp i forbindelse med godkjenning om byggestart.

- Det anbefales på det sterkeste å gjøre en ny vurdering av antall tilfluktsrom i Frøyatunnelen. Avstand mellom tilfluktsrommene påvirker tid til redning i betydelig grad. Tidligere forskning viser at tid til redning er mer enn fire ganger så lang når avstand mellom tilfluktsrommene er 500 m versus 250 m.
- Risikoanalysen peker på at det er usikkert hvordan en stor brann vil kunne påvirke mennesker som befinner seg i et tilfluktsrom nærme brannkilden. Det må gjøres en grundig vurdering av hvilken varmeutvikling tilfluktsrommene skal og vil tåle, og hva som skal utgjøre grunnlaget for en beslutning om å lede trafikanter til et annet rom.
- En stor andel trafikanter forstår ikke visuelle ledesystem med bruk av Exit-skilt med "pil ned" og leter etter luke eller trapp. Akustiske ledesystem fungerer bedre for å lede trafikanter på tvers av tunnelrommet. Vi anbefaler at effekt av akustiske ledesystem prøves ut for validering av funn i tidligere forskningsprosjekt.
- Ved utforming av tilfluktsrommene bør det sees til Sintefs rapport *Simulering av opphold i redningsrom*, hvor de mest positive resultatene er knyttet til opphold i det Sintef har kalt kontainerrom nr. 2. Godt taklys og adskilte rom er blant forholdene det pekes på i rapporten.
- Plassering av kommunikasjon: Tidligere studier viser en preferanse for plassering av høyttaler/telefon rett innenfor døren i et tilfluktsrom og dette anbefaler vi at prosjektet hensyntar i utforming av rommene.

Alle avveininger og vurderinger sammenfattes i risikoanalysen og/eller funksjonsbeskrivelsen for tunnelen.

Videre arbeid

Vegdirektoratet foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av ressurser fra fylkeskommunen og Vegdirektoratet. Vi ser for oss et todelt løp, der en skiller gjennomføringen av tunneloppgraderingsprosjektet og et oppfølgende FoU-prosjekt. For å sikre fremdriften i oppgraderingsprosjektet skal forhold som påvirker dette avklares først. De to løpene er imidlertid knyttet sammen, og det er viktig at FoU-prosjektet får legge premisser for oppgraderingsprosjektet. Det er ikke stilt konkrete krav til det oppfølgende FoU-prosjektet i dette brevet.

Vegdirektoratet er klar over at oppgraderingsprosjektet har et stramt tidsskjema, men kommer til å følge opp prosjektet nøye slik at betingelsene innfris.

Vegdirektoratet vil kunne bidra med finansiering til relevante FOU-aktiviteter etter nærmere avtale.

Vegdirektoratet ser frem til et spennende og lærerikt samarbeid.

Myndighet og regelverk

Med hilsen

Marit Brandtsegg
direktør

Ing-Cristine Ericson
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen handskrevne signaturer.

Vedlegg:

- Jenssen, G. D et. al (2017): *Selvredning i Vegtunneler- litteraturundersøkelse*, Sintef Byggforsk, Trondheim.
- Jenssen, G. D et. al (2018): *Sluttrapport- VR studie av selvredning tunnel*, Sintef, Trondheim
- Jenssen, G. D et. al (2019): *Simulering av opphold i redningsrom*, Sintef, Trondheim
- Vegdirektoratet (2020): *FoU-prosjektet «Sikkerhetsstyring i vegtunneler» 2017-2019*, Vegdirektoratet, Oslo.

Kopi

Bernt Olav Opheim, Sverdvegen 4, 7540 KLÆBU

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE, Fylkets hus Postboks 2560, 7735 STEINKJER